

meer dan een zeker aantal artsen de praktijk zal mogen uitoefenen. Wil men nu eenmaal waken tegen een te veel aan artsen, dan moet de beperking bij de inschrijving aan de hoogeschool plaats hebben. Nu worden jaarlijks 600 nieuwe studenten in de geneeskunde alleen te Weenen ingeschreven. Zijn die arts, dan zullen de poorten van een aantal steden voor hen gesloten zijn.

Het recht op den titel van specialist wordt van een bijzondere opleiding afhankelijk gesteld, te omschrijven bij verordening. In het algemeen veroorzaakt het groote aantal bepalingen, waarvan de nadere regeling aan verordeningen wordt overgelaten, veel wantrouwen. En ergernis wordt verwekt door de bepaling, dat „een overeenkomst met het doel, een bepaalden kring van personen, een bepaald gebied of inrichting geen geneeskundige hulp te verschaffen, ongeoorloofd is en geen rechtsgeldigheid heeft” (VIENENSIS in *Berl. klin. Wochenschr.* 1912, n°. 3).

PINKHOF.

INGEZONDEN.

WEDERWOORD OP DR. MUSKENS' ANTWOORD.

Aan mijn goeden naam acht ik mij verplicht nogmaals dr. MUSKENS zeer kort te antwoorden. Immers men moet uit zijn bewering, dat hij de ganglion-operaties niet tot de periphere operaties rekent, wel opmaken, dat de vier *trigeminus-gevallen*, in het integraal-verslag opgenomen, alle vier *ganglion-operaties* waren. Maar geval 2 betrof een resectie van den 1sten tak (supra-orbitaal-operatie), geval 3 een „periphere operatie door een trepaangat in de onderkaak”.

Behooren deze beide gevallen nu onder de „groot- en klein-hersenoperaties, met uitsluiting van operaties aan ruggemerg en periphere zenuwen” (zie dr. MUSKENS' naschrift bldz. 86), of zijn dit *ganglion-operaties*? Of wel was ik te goeder trouw, toen ik beweerde, dat geen dezer vier gevallen tot de groot- en klein-hersenoperaties gerekend mochten worden?

Leiden, 28 Januari 1912.

J. A. KORTEWEG.

In het „Kort Rapport” (*Psych. en Neur. Bladen* 1911, bldz. 185) vermeldt dr. MUSKENS tien door hem geopereerde gevallen, waarvan vier *trigeminus-operaties* (twee aan het ganglion, twee aan periphere takken). De wijze, waarop hij (*Tijdschrift*, 1912, n°. 2, bldz. 85) deze tien gevallen stelt tegenover het achtstal hersenoperaties van prof. KORTEWEG (*Tijdschrift*, 1911, II, bldz. 1136) is inderdaad misleidend. De ergernis van prof. KORTEWEG is ten volle gerechtvaardigd en het spijt mij, dat wij niet eerder de aanhalingen van dr. MUSKENS met de bron hebben vergeleken.

H. BURGER.